

ZDRAVÝ NYMBURK & okolí

1 - březen 2016

www.zdravynymburk.cz

Úvodní slovo

Jsme obyvatelé Nymburka a jeho okolí a bojujeme za čisté ovzduší a naše zdraví ve městě. Bohužel v našem městě jsme už více než 2 roky vystaveni dráždivému a zdraví škodlivému zápachu. Zástupce Státního zdravotního ústavu jednoznačně v únoru 2016 potvrdil, že původcem zápachu je společnost AZOS CZ, s.r.o. (dále AZOS) na Zálabí a dále upozorňuje na nenahlášený výduch na budově spojený s dochlazovací částí pece. Unikají zde nelegálně toxické zplodiny (včetně rakovinotvorných látek) přímo do vzduchu a posléze do plic nymburských občanů. Je to ale jen jedno z mnoha míst kudy uniká toxický zápach. Myslíte-li si, že nás ochrání úředníci či politici, možná vás vyvedeme z omylu. Leták, který právě držíte v ruce, vám pomůže nahlédnout zákulisí celé této kauzy a jak se můžete bránit. V příštím čísle detailně odkryjeme, kdo vpustil do našeho města tohoto velkého znečišťovatele a jak lze nelegálně podnikat v Čechách.

Krajští zastupitelé vyjádřili nesouhlas s provozem firmy AZOS

Dne 15. února 2016 se na zasedání zastupitelstva Středočeského kraje projednávala Petice proti nelegálnímu provozu společnosti AZOS, která čítá 1200 podpisů. Zastupitelé se rozhodli, že se kauzou budou zabývat. Jednání se také zúčastnili - na pozvání hejtmána Středočeského kraje Miloše Petery - členové spolku PERMANENT, za nějž vystoupil Jaroslav Štencl, který krajské zastupitele seznámil s více než dvouletou kauzou AZOS.

Jaroslav Štencl ve svém projevu zdůraznil, že spolek nestojí o to, aby byla firma pokutována, neboť největší pokuta s ovzduším nic neudělá a občany města neochrání. PERMANENT a podepsaní občané trvají na odstranění nelegálního provozu. Krajské zastupitelstvo pak po 1,5 hodinové diskuzi hlasováním vyjádřilo nesouhlas s provozem, který negativně ovlivňuje životní podmínky i zdraví občanů. Náměstek hejtmána pro oblast životního prostředí dostal za úkol kauzu řešit a na příštím zasedání podat podrobnou zprávu o provedených opatřeních. Hejtmán Miloš Petera pak byl pověřen zpracováním legislativní změny, aby se v obdobných případech dalo reagovat mnohem rychleji. O zastavení výroby se má rozhodnout nejdříve v dubnu. „Dříve nám to zákonné lhůty bohužel neumožňují,“ uvedl zástupce ředitele krajského úřadu Aleš Růžička.

Členové spolku PERMANENT se jednohlasně shodují: *“Není možné, aby se rozhodnutí o uzavření provozu stále jen odkládalo a řešilo pomocí nějakých úprav, které k ničemu nevedou a jen poskytují čas AZOSu k nelegální výrobě. Není možné, aby obyvatelé Nymburka sloužili jako pokusní králíci, co ještě snesou a jak dlouho se jim dá ještě lhát a trochu je před krajskými volbami uchlácholit.”*

Rozhovor o kvalitě ovzduší ve Středočeském kraji s Mudr. Alešem Omáčkou

Do jaké míry ovlivňuje naše zdraví životní prostředí, ve kterém žijeme a ovzduší, které dýcháme? Jací jsou hlavní znečišťovatelé vzduchu ve Středočeském kraji? Jak ochránit sami sebe, rodinu a naše děti? Zeptali jsme se kardiologa a interního lékaře MUDr. Aleše Omáčky (*čtete na straně 3*)

Setkání Nymburáků Na Žofině a diskuze o ochraně našeho zdraví

Ve čtvrtek 18. února proběhlo Na Žofině již **třetí sousedské setkání Nymburáků s členy sdružení PERMANENT**. Téměř 100 účastníků - jejich počet s každým dalším setkáním neustále narůstá, tohoto se účastnil i zástupce celostátního tisku a krajský zastupitel - se dozvědělo více o aktivitách v oblasti ochrany životního prostředí. Nymburáci se zajímali především o měření zápachu v areálu firmy AZOS a jeho okolí.

Zástupci PERMANENTu sdělili občanům řadu novinek o vývoji kauzy a seznámili přítomné s dalším postupem. *„Pokud Středočeský kraj nelegální provoz společnosti AZOS v Nymburce do konce dubna neukončí, je plánovaná další demonstrace na náměstí za účasti hlavních médií a s oslovením vlády a premiéra,“* zaznělo během diskuze. Prezentující připomněli důležitost spolupráce občanů s PERMANENTem - zejména neustálé nahlášení zápachu Městské policii či ochotu vypovídat jako svědci u soudu o zdravotních problémech způsobených s největší pravděpodobností provozem společnosti AZOS.

Na závěr se účastníci shodli, že je třeba zdůraznit, že nejsme “nějací kverulanti” ale jsme Nymburáci, kteří nechtějí nechat

město, kde žijí, napospas něčím zájmům a touze po moci a penězích. Že jde opravdu o naše zdraví, naše domovy a svobodu, protože není nic, co máme cennější. Přece si přejeme při každé příležitosti "na zdraví" a to se nesmí stát jen prázdným pojmem.

O dalším setkání s občany vás budeme informovat prostřednictvím letáků a webových stránek www.zdravynymburk.cz, kde se i můžete přihlásit i k odběru informačního e-mailu PERMANENTu (sekce Kontakty na str. 4).

O sdružení PERMANENT

Ve Spolku PERMANENT jsou občané Nymburka nespokojeni se zápachem a škodlivinami v prostředí, kde žijeme my i naše děti. Spolek chce zabránit všem firmám, které Nymburk terorizují hlukem, zápachem a toxickými látkami, aby měnily naše krásné město v cosi smrdutého.

Již se podařilo zabránit vzniku Spalovny kalů na okraji Nymburka, na jejímž vzniku se pracovalo stejně nenápadně a potají, jako když se potají jednalo o AZOSu.

Cílem PERMANENTu je, aby to v Nymburce nesmrdělo – na ulici ani na radnici – a ukázat městu, kraji v čele s hejtnanem Středočeského kraje a bývalým starostou města Nymburk Milošem Peterou (pozn. redakce: Právě v době, kdy byl Miloš Petera starostou města, přišla do Nymburka firma AZOS) i AZOSu, že je nás mnoho a všichni máme nárok na voňavý, zdravý a přívětivý Nymburk.

AKTUÁLNĚ V KAUIZE AZOS

AZOS šestinásobně překračuje úroveň, která je pro lidi snesitelná

V listopadu 2015 proběhla v Nymburce dvě měření zápa- chu, na který si část obyvatel Nymburka dlouhodobě stěžuje. Provedla je akreditovaná společnost Odour s. r. o. (dále Odour). Jako původce nepříjemného zápachu byla jednoznačně určena kataforézní lakovna a zinkovna AZOS (tuto skutečnost o měsíc později potvrdilo oficiální měření Státního zdravotního ústavu). Vzorky byly nabrány v ulicích Pražská a U závor. Z analýzy byla naměřena koncentrace pachových látek v jednom vzorku 27 COD (koncentrace pachových látek v Evropských pachových jednotkách), ve druhém vzorku 29 COD. Při 1 COD je zápach cítěn, ale neidentifikován. Při 3 až 5 COD je zápach jasně rozpoznatelný. U 5 a více COD už může být zápach vnímán jako obtěžující (čím vyšší hodnota, tím více obtěžující). Záleží ale ještě na tzv. Hédonickém tónu, který se udává od -5 do +5 stupňů. Nula je neutrální pach, který není vnímán ani příjemně, ani nepříjemně. -5 je pach rozkládajícího se masa a močůvky. Kladné hodnoty mají káva, čokoláda, parfémy a podobně. Zápach z AZOSu má stupeň -3, tedy jednoznačně nepříjemný, hranice pro obtěžující zápach je 5 COD. V okolí AZOSu bylo naměřeno takřka 30 COD. AZOS šestinásobně překračuje úroveň, která je pro lidi snesitelná. Avšak jedna věc je zápach a druhá jsou škodliviny, které s tímto zápachem jdou ruku v ruce.

Kontrola z kraje přišla na hrubé nedostatky, doteď se nic nestalo

Dne 13. dubna a 12. května 2015 proběhla ve firmě AZOS kontrola a přezkum podmínek integrovaného povolení, na jehož základě AZOS podniká. Kontrolu provedly Jana Popelková a Marie Stáňová z Krajského úřadu Středočeského kraje. Během kontroly zjistily zásadní pochybení v ochraně pracovního

a životního prostředí. Kromě toho, že shodný zápach střední intenzity byl cítit uvnitř i mimo areál do vzdálenosti 100-200 metrů od provozovny. Dusivý, štiplavý a silný zápach okamžitě dráždil ke kašli, dráždil oči k slzení a způsoboval pálení sliznic v nose, přetrvávající několik hodin po ukončení prohlídky.

Jaké závady byly uvnitř závodu zjištěny, včetně fotogalerie, najdete na www.zdravynymburk.cz.

Co bylo dál?

- I když se provozovatel dopustil v několika bodech porušení podmínek integrovaného povolení a integrované prevence, dosud se nic s tímto havarijním stavem nestalo.
- Ačkoli Jana Popelková v protokolu uvedla, že havarijní stav v AZOSu je mimořádnou událostí a firma je povinna o tom informovat příslušné úřady, nic takového AZOS neudělal.
- O půl roku později v říjnu roku 2015 středočeský hejtnan Miloš Petera na tiskové konferenci opakoval, že žádná měření provedená v podniku nic neprokázala. Totéž tvrdila také firma AZOS ve všech svých prohlášeních.
- Jana Popelková již na úřadě nepracuje.

ČIŽP hlásí 48 hodin poté, že v AZOSu je vše v pořádku

Dva dny po kontrole z 12. května 2015 provedla kontrolu Česká inspekce Životního prostředí, které v závodě neshledala žádná pochybení. Na tuto nesrovnalost poukázal také starosta města Nymburka Tomáš Mach. Podpořen městskou radou dne 18. února 2016 podal podnět Útvaru pro odhalování korupce a finanční kriminality, aby prošetřil možnou korupci České inspekce Životního prostředí v souvislosti s kauzou AZOS.

Pro hygienickou správu AZOS formálně neexistuje!

Další překvapivou informací přináší Krajská hygienická správa. Na jeden z dotazů týkajících se hluku v AZOSu sdružení PERMANENT dostalo tuto odpověď:

...Ve spisové dokumentaci archivované na KHS NENÍ ULOŽEN ŽÁDNÝ DOKLAD, který by svědčil o dokončení stavby a jejím uvedení do provozu dle zákona 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, na základě kterého by společnost AZOS CZ, s.r.o., se sídlem Štěpánská 539/9, Nové Město, 120 00 Praha 2, IČO 272 73 474 mohla předmětnou stavbu provozovny povrchových úprav užívat, vykonávat v ní provoz a posílat do ní své zaměstnance. S OHLEDEM NA VÝŠE UVEDENÉ JE KHS NUCENA KONSTATOVAT, že v takovém případě NENÍ MOŽNÉ PŘEDMĚTNOU STAVBU POSUZOVAT JAKO PROVOZOVNU S POVOLENÝM PROVOZEM a ověřovat tak dodržování hygienických limitů dle právních předpisů platných v oblasti veřejného zdraví.

Rozhovor o kvalitě ovzduší ve Středočeském kraji s MUDr. Alešem Omáčkou

Do jaké míry ovlivňuje naše zdraví životní prostředí, ve kterém žijeme, a ovzduší, které dýcháme? Jací jsou hlavní znečišťovatelé ve Středočeském kraji? Jak ochránit sami sebe, rodinu a naše děti? Zeptali jsme se kardiologa a interního lékaře MUDr. Aleše Omáčky

ZN: Na stránkách Státního zdravotního ústavu se můžeme dočíst, že znečištěné životní prostředí způsobuje až 19 % onemocnění v našem těle. Souhlasíte s tímto tvrzením?

AO: Každý z nás se rodí s trochu odlišnou genetickou výbavou, proto jsme také různě náchylní k zdraví poškozujícím faktorům v našem okolí. Z historického hlediska došlo v posledním období k dramatickým změnám, kterým se lidský organizmus nedovedl přizpůsobit. Musí se vyrovnat se škodlivinami v potravinách, ovzduší a vodě. Nejvíce jsou ohroženi obyvatelé v méně vyvinutých zemích, které příliš nedbají na ochranu ovzduší a vod. Vyspělé země mají většinou již tuto periodu za sebou.

ZN: Můžete jmenovat hlavní znečišťovatele našeho kraje s ohledem na životní prostředí?

AO: Oblast, ve které žijeme, je ekologicky výrazně zatížena. Je cílovým místem spadu prachových částic z průmyslových podniků západně od Prahy. K tomu ovšem přistupuje i regionální ekologická zátěž vlastní dopravou a průmyslem. Je smutné, že ve Středočeském kraji dochází k opačnému trendu, než jaký se prosazuje ve vyspělém světě. Je to důsledkem ekonomického tlaku automobilek na co nejlevnější produkci. Ekologicky šetrná výroba je ovšem drahá, vyžaduje např. vyspělou filtrační techniku. Automobilky proto tuto náročnou oblast výroby vytěsnily ze svých závodů a přenechali ji podnikatelům, kteří si s poškozováním okolního prostředí příliš nelámou hlavu. Musíme si uvědomit, že velké automobilky jsou pod nesmírným konkurenčním tlakem nutícím je vyrábět co nejlevněji. Využívají svoji ekonomickou moc k tomu, aby ovlivňovali politiku. Vznikají tak po celé zemi malovýrobní, kde podnikatelé v nezajištěných provozovnách vyrábějí velmi levně součástky pro velké továrny. Zatěžují tak enormně životní prostředí v malých městech, která nemají potenciál se těmito postupům bránit. Vzhledem k obrovským ziskům, kterých je docilováno na úkor zdraví obyvatel, vzniká ovšem i potenciál pro korupci.

ZN: Avšak provoz takové výroby musí splňovat náročné normy. Proč jsou tedy tyto malé továrny pro naše zdraví tak nebezpečné?

AO: Protože celý systém schvalování zadávací dokumentace není legislativně řádně ošetřen. Je sice formálně velmi kom-

plikovaný, v praxi ale nekontrolovatelný a zcela formální. Tam, kde se obyvatelé razantně nepostaví na odpor, neexistují páky, jak takové podniky zastavit.

ZN: Jaké zdravotní obtíže v souvislosti s provozem těchto závodů jsou nejčastější?

AO: V současné době jsou používány technologické postupy, kdy jsou kovové součástky kataforeticky nalakovány, následně jsou v peci vytvrzovány. Při tom vzniká velké množství toxických organických látek působících negativně na zdraví. Kromě toho jsou na různých stupních výroby používána organická rozpouštědla, kyseliny a louhy. Dráždí sliznice, poškozují vnitřní orgány, působí rakovinotvorně a toxicky na genetický materiál člověka.

ZN: Kdo je tímto provozem nejvíce ohrožen?

AO: Samozřejmě jsou citlivější děti a lidé s podlomeným zdravím. Záleží velmi na faktorech, jako je doba expozice, kumulace s dalšími negativními faktory.

ZN: A když vezmeme v potaz krátkodobé a dlouhodobé obtíže? Jak dlouho musíme být těmito zplodinám vystaveni?

AO: Řada potíží se objevuje v návaznosti na aktuální přítomnost škodlivin - pálení v krku a v očích, krvácení z nosu, kašel, dušnost, bolesti hlavy, únava. Po řadě měsíců nebo i let se ovšem u některých mohou objevit daleko závažnější zdravotní následky.

ZN: Jak se mohou obyvatelé Nymburka a přilehlého okolí před negativními vlivy chránit?

AO: Je samozřejmě rozumné omezit expozici škodlivinám na minimum. Zásadním řešením je zcela zamezit úniku toxických látek do ovzduší.

ZN: Těmito obtížemi jsou jistě nejvíce postiženi obyvatelé, kteří bydlí v těsné blízkosti průmyslových zón. Takže těch, kteří bydlí na okraji Nymburka nebo v přilehlých obcích, se již zdravotní obtíže netýkají?

AO: Takto bych to přímo netvrdil. Záleží na rozptylových podmínkách, době, po kterou lidé setrvávají v kontaktu se škodlivinami, jejich aktuálním zdravotním stavu. Podstatný je zde i směr větru - dlouhodobě převažuje západní. V bezpečí přirozeně nejsou ani ti, co škodliviny necítí, spíše naopak, chybí jim důležitý obranný mechanismus. Ten, kdo zápach cítí, se jde schovat a tím se ochrání před toxickými látkami. Kdo zápach necítí, zůstává venku a je působení škodlivin vystaven delší dobu.

Co dělat při zjištění zápachu?

●Volejte na Městskou policii Nymburk

24 hodin denně můžete volat telefonní číslo 156 (klapka 2), policie si zapíše vaše jméno, kontaktní údaje, místo, kde jste zápach cítili a intenzitu tohoto zápachu na škále 1-5 (5 – nejtěžší zápach). Pokud se jedná o těžší případ, např. vás v důsledku zápachu postihne slabost či nevolnost, požádejte hlídku o výjezd a pořízení úředního záznamu přímo na místě. Všechny tyto záznamy jsou velmi důležité a později mohou být použity jako důkazní materiál u soudu, proto volejte vždy, když zápach cítíte. Nespoléhejte na to, že volají ostatní – čím více lidí v jeden okamžik zavolá, tím lépe.

●Písemně či elektronicky kontaktujte MÚ v Nymburce

Vždy uveďte datum, co nejpřesnější čas, směr větru, intenzitu zápachu, vaše subjektivní vjemy a pocity, popište své případné obtíže a nezapomeňte připojit své jméno a kontaktní údaje – na anonymní ohlášení nemusí být brán zřetel.

●Volejte linku integrovaného záchranného systému 112

Tuto linku používejte pouze v případě, že dojde k enormnímu a zcela nesnesitelnému zásahu území Nymburka zplodinami nebo pokud uvidíte v areálu AZOSu a v nejbližším okolí nějaký problém – velmi hustý dým, požár, výbuch a podobně.

Kam hlásit zdravotní problémy?

●Máte dýchací obtíže?

●Vyrážky a ekzémy?

●Pálí vás oči?

●Teče vám z nosu, nebo máte při smrkání krev v nosním sekretu?

●Máte alergické potíže i mimo běžnou alergickou sezónu?

●Před dvěma lety jste těmito obtížemi netrpěli?

To je s velkou pravděpodobností způsobeno tím, že dýcháte zdravotně závadný vzduch z firmy AZOS. Při přetrvávajících zdravotních obtížích kontaktujte svého obvodního lékaře. Případně si dojdete dle konkrétních obtíží na alergologii, ke kožnímu či očnímu lékaři a nechte si napsat zdravotní dokumentaci. Trvejte na tom, aby lékař do zprávy zapsal vaši domněnku o tom, že potíže mohou souviset s provozem firmy AZOS. Dokumentaci od lékaře pak předložte na nejbližší hygienické stanici.

NÁZORY OBČANŮ

Denisa M.: „Vážení spoluobčané města Nymburka, vyjadřuji tímto svou podporu za zdravé, čisté a krásné město Nymburk a především za zdraví jeho obyvatelů. Ovzduší v místě, kde žijeme, je součástí nás samotných. Nádech a výdech je základní známkou toho, že jako lidé žijeme. Děláme to tak automaticky, že to ani nevnímáme. Je to přirozené pro každého! Jsme na jedné lodi všichni, bez výjimek!“

Petra N.: „Dobré ráno všem, co dýchají čerstvý vzduch. Mě opět vzbudil páchnoucí AZOS na Zálabí. Opět ten hořký jedovatý smrad.“

Ondřej S.: „Strašný smrad z AZOSu na Zálabí bolí mě z toho hlava, volal jsem na policii, zase přijedou a řeknou: „jojo uděláme zápis, víc nezmůžeme. Nashle!“ A

smrad bude pokračovat dál jako každý den až tu všichni chcípne na rakovinu. Všichni tu máme znehodnocené nemovitosti, znehodnocený životy kvůli tomu, že soukromá firma, která jede načerno, vydělává prachy a my všichni to tu odneseme. Tak kde je nějaká spravedlnost?“

Dita U.: „Na sídlišti to smrdí pravidelně a mám upozorovanou 2 hodinu ranní, mě ten smrad vždycky vzbudí. Dnes mi to tu zasmrádalo po obědě a tak jsem raději zavřela okna. Škoda, takový krásný den to mohl být.“

Pavína H.: „Tak včera ve 14 hod. už byl cítit AZOS i ve Šlotavě. Zápach byl velice slabý, spíše ho pozná ten, kdo už smrad AZOSu zná....“

Chceme Zdravý Nymburk - kontakty

web: www.zdravynymburk.cz • **facebook:** www.zdravynymburk.cz/fb • **e-mail:** redakce@zdravynymburk.cz

Chcete-li se dozvědět další nezkreslené informace, vydávání letáku můžete finančně podpořit zasláním finančního příspěvku na číslo transparentního účtu sdružení PERMANENT: 2200610734/2010.

Do zprávy pro příjemce napište slovo REDAKCE.

Informační leták vydávají s finančním příspěvkem PERMANENTu přátelé sdružení PERMANENT.